ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

Α. Μετάφραση:

Με αρχηγό το Βρέννο οι Γαλάτες, αφού κατατρόπωσαν τις λεγεώνες των Ρωμαίων κοντά στον Αλλία ποταμό κατέστρεψαν εντελώς την πόλη Ρώμη εκτός από το Καπιτώλιο, για το οποία πήραν ως αντάλλαγμα μεγάλο χρηματικό ποσό. [...] Αφού τους εξολόθρευσε πήρε πίσω όλο το χρυσάφι. Αυτό, επειδή ζυγίστηκε εκεί, έδωσε το όνομά (του) στην πόλη: δηλαδή ονομάζεται Πίσαυρο, διότι εκεί ζυγίστηκε το χρυσάφι. Μετά από αυτή την πράξη επέστρεψε στην εξορία, από όπου όμως γύρισε αφού τον παρακάλεσαν.

Κάποτε πια, η κοπέλα κουρασμένη από την πολλή ορθοστασία ζήτησε από τη θεία της να της παραχωρήσει τη θέση (της). Τότε η Καικιλία είπε στην κοπέλα: «εγώ πρόθυμα σου παραχωρώ τη θέση μου». Λίγο καιρό αργότερα η πραγματικότητα επιβεβαίωσε αυτό το λόγο. Διότι η Καικιλία πέθανε, την οποία, όσο έζησε, ο Μέτελλος αγάπησε πολύ· έπειτα αυτός πήρε την κοπέλα γυναίκα του (παντρέτηκε την κοπέλα)

Κάποιος Λουζιτανός είχε δώσει στο Σερτώριο για δώρο ένα άσπρο ελάφι εξαιρετικής ομορφιάς. Ο Σερτώριος τους έπεισε όλους ότι το ελάφι, επειδή κατευθυνόταν από τη βούληση της Άρτεμης, μιλούσε μαζί του και του υποδείκνυε τι ήταν χρήσιμο να κάνει. Αν κάτι του φαινόταν κάπως σκληρότερο από το συνηθισμένο, το οποίο έπρεπε να διατάξει τους στρατιώτες, διακήρυσσε πως το ελάφι τον είχε καθοδηγήσει. Αυτό το ελάφι κάποια μέρα έφυγε και πιστεύτηκε ότι είχε πεθάνει. Όταν κάποιος είχε αναγγείλει στο Σερτώριο ότι το ελάφι είχε βρεθεί, ο Σερτώριος τον διέταξε να σιωπάσει·

Β. Παρατηρήσεις

2.α. haec facta, longis moris, meis sedibus, cervae albae, quibusdam diebus

2.β.
i. legione
ii. civitatum & civitatium
iii. hunc
iv. libenti
v. matrimonia
vi. magis eximiae, maximae eximiae
vii. utiliter, utilius, utilissime
viii. duriore
ix. dierum

3.α.
i. acceptus sis
ii. darent
iii. redi, redite
iv. reversurus fuit
v. cessissem
vi. morituram esse
vii. instinguendam
viii. doceberis/-re
ix. credi

3.β. conloquentem, conlocuturam, conlocutum
tacendi, tacendae, tacenda

4.α. i. appensum: επιρρηματική αιτιολογική μετοχή, συνημμένη στο υποκείμενο του ρήματος (quod). Δηλώνει το προτερόχρονο (διότι είναι μετοχή Παρακειμένου) και λειτουργεί ως επιρρηματικός προσδιορισμός της αιτίας στο dedit
ii. unde: επιρρηματικός προσδιορισμός που δηλώνει κίνηση από τόπο στο reverses est
iii. standi: απρόθετη γενική γερουνδίου ως συμπλήρωμα (γενική αντικειμενική) στο mora
iv. tibi: δοτική προσωπική χαριστική από το cedo

v. pulchritudinis: γενική της ιδιότητας στο cerva
vi. omnibus: έμμεσο αντικείμενο στο perduadet
vii. durius: κατηγορούμενο στο quid μέσω του εννοούμενου esse. Παρουσιάζεται απόλυτη σύγκριση, διότι απουσιάζει ο β' όρος σύγκρισης και ο συγκριτικός δηλώνει βαθμό μεγαλύτερο από το λογικό μέτρο.
viii. sese: υποκείμενο του απαρεμφάτου monitum esse (ταυτοπροσωπία: το υποκείμενο του ειδικού απαρεμφάτου, μετά από ρήμα εξάρτησης λεκτικό ή δοξαστικό ενεργητικής φωνής, δεν παραλείπεται ποτέ, αλλά δηλώνεται πάντα σε αιτιατική, ακόμη και στην ταυτοπροσωπία – λατινισμός του ειδικού απαρεμφάτου). Η αντωνυμία se (με αναδιπλασιασμό για έμφαση) δηλώνει άμεση αυτοπάθεια.

4.β. «ut sibi paulisper loco cederet»: δευτερεύουσα ουσιαστική βουλητική πρόταση. Εισάγεται με το βουλητικό σύνδεσμο ut, διότι είναι καταφατική, κι εκφέρεται με υποτακτική (όπως όλες οι βουλητικές), διότι η βούληση είναι υποκειμενική, συγκεκριμένα χρόνου Ενεστώτα, διότι εξαρτάται από ρήμα ιστορικού χρόνου (rogavit: ιστορικός Παρακείμενος) και αναφέρεται στο παρελθόν. Παρατηρείται ιδιομορφία στην ακολουθία χρόνων, καθώς η βούληση είναι ιδωμένη τη στιγμή που εμφανίζεται στο μυαλό του ομιλητή (συγχρονισμός της κύριας με τη δευτερεύουσα), κι όχι τη στιγμή της πιθανής πραγματοποίησής της. Η πρόταση λειτουργεί ως έμμεσο αντικείμενο στο ρήμα εξάρτησης rogavit.

5.α. «Ei cervae quodam die fugiendum fuit»

5.β. Υπόθεση: Si quid durius ei videbatur (οριστική Παρατατικού)
Απόδοση: a cerva sese monitum esse praedicabat (οριστική Παρατατικού)

Πρόκειται για υποθετικό λόγο α' είδους και δηλώνει υποθεση ανοικτή στο παρελθόν.

Για υπόθεση δυνατή-πιθανή μετασχηματίζεται:
Υπόθεση: Si quid durius ei videretur (υποτακτική Παρατατικού)
Απόδοση: a cerva sese monitum esse praedicaret (υποτακτική Παρατατικού)

6.α. «cum primum eos interemit/interemerat»

6.β. Brenno duce: πρόκειται να ιδιόμορφη αφαιρετική απόλυτη που δηλώνει χρόνο. Αποτελείται από ένα Υποκείμενο (Brenno) κι ένα ειδικό ουσιαστικό, το οποίο δηλώνει αξίωμα (duce) και τίθεται ως κατηγορηματικός προσδιορισμός στο Brenno.

6.γ. «mortua est Caecilia, quam Metellus, viventem, multum amavit»

6.δ.i «a cerva egomet monitus sum»
ii. «Caecilia puellae dixit se libenter illi sua sede cedere»

Από το Κλασικό Τμήμα του Φιλολογικού Τομέα των Φροντιστηρίων Πουκαμισάς Ηρακλείου συνεργάστηκαν:
Αναγνωστάκη Σ., Παγωμένου Μ., Πυργιανάκη Χ.